

Miekon ja Pieskänjupukan salaisuus

Miekon, joulupukin erikoistonttu, asuu napapiirillä, salaisessa luolassa Pieskänjupukan vaaranlaella. Tontun erikoisalaa ovat lyhyen ja pitkänajan sääennusteet joulupukin omaan maakuntaan Lappiin. Erityistehtävänä on hankkia kalaherkut joulupukin joulupöytään. Olihan pukki, niin kuin Miekonkin innokkaita kalamiehiä.

Kesä ei suinkaan ollut Miekolle toimetonta aikaa. Oli uusien porovasojen opastusta, niittyheinien kokoamista ja yksintein tonttujen joulusaunaan piti tehdä koivunvihtoja satamäärin. Se oli ollut pukin toive kun he perinteisellä yönäli kalastusretkellä olivat veneessä yhdessä asioita tuumailleet. Kauniit poutaiset yöttömät yöt Miekon oli koonnut noita vihtavärkkejä. Tutut takkaporot Valkon johdolla olivat auttaneet Miekkoa. Onneksi apua olivat antaneet myös naapurivaaran rekitontut Raanu ja Vietonen.

Pitkä ja lämmin syksy oli pohdituttanut Miekkoa. Karpalosoillekkaan ei ollu asiaa, kun vasta marraskuun puolenvälin jälkeen. Mutta nyt vihdoinkin pakkaset alkoivat jäädyttää jänkiäkin ja ne alkoivat kantaa tonttua ja sen pientä marjakonttia. Välillä Miekon tähysteli Miekjärven selkävesille, jossa nyt ensimmäiset kärpäsensiipilautat liikkuvat. ”Jokohan talventekijät ovat tulossa”, Miekon tuumaili ja huomasi marjakonttinsa tulleen täyteen.

Pian oli jälleen 24.11. ja silloin oli annettava joulupukille ensimmäinen pitkän aikavälin sääennuste jouluaatolle. Tonttu pohnusteli kohti salaista luolansuuta. Jäkäläkankaalla syömässä olleet rekiporot tunsivat polulla kulkijan ja tuntuivat nyökkäilevän. Tontun todella herkkää nenää nipisteli ja sekös sai Miekon hyvälle tuulelle, suipot karvaiset tontun korvat liikuskelivat omaan tahtiinsa yrittivät tavoitella mahdollisia signaaleja talventekijöistä. ”Taidan huomenna pistäytyä tornissa”, Miekon tuumaili siirtäessään kalliolohkareta. Pian pieni ovi avautui salaiseen luolaan.

Luola, jonne ei ole monikaan päässyt kurkistamaan, näyttää yllättävän avaralta. Kallioiset lohkoiset seinät ja kaareva korkea katto, peräseinällä on valtaisa takka, jonka tasaisella kivilattialla on isoja tervaskantoja. Ja kärrö, jonka sarviin Miekon nyt tarttui ja nosti yhden kokonaisen kannon ja pukkasi sen takan punaisten hiilien päälle. Eipäs aikaakaan kun takkatuli valaisi lisää huonetta. Viiden askeleen tikapuut veivät tasaanteelle, jossa oli kelopuinen leveä tontunvuode ja porontaljat peittivät muhkean patjan. Samalla tasanteella on myös tontun kuusikulmainen vankkarakenteinen pöytä, jossa on nahkainen muisti- ja päiväkirja ja sylinlevyinen kynttilä, jonka tonttu nyt sytytti.

Kynttilän päällä olevat peilimekanismit kertosivat kynttilän valon ja nyt toinenkin puoli luolan salista tuli näkyviin. Siellä oli veivimeganismilla toimiva seinäpuhelin, jossa paloi vihreä valo. Vieressä oli ihmeellinen seinäpäivyri, joka näytti kuinka monta päivää olisi jouluaattoon. ”Toden totta, siinä on 31 päivää”, tarkisti Miekon. Hän jatkoi lähes äänettömästi sipsuttamista kohti luolan järvenpuoleista kalliosenää, jossa sijaitsi luolan suurin salaisuus, liikkuva tähystystorni.

”Huoltohommia, huoltohommia”, hyräili Miekon ja otti olkalaukusta öljypullon näköisen ja ruiskutteli sitä isoihin, kiskojen päällä oleviin rattaisiin. Seuraavaksi Miekon astui koriin, joka näytti olevan hissi ja hups kohta tonttu hääri jo korkealla tähystystornin monitorien äärellä. Näytti, että monenlaiset valot syttyivät näyttöihin ja radioaalloilla tuntui olevan myös monenlaista liikennettä. Tottuneesti Miekon viritteli näyttöjä ja puhdisti kuparinvärisen kaukoputkien linssejä. Miekon mielti, että täytyisi varmaan soittaa Vietoselle ja Raanulle ja ei hetkeäkään kun hän veivasi näyttöjen luona olevaa puhelimen tapaista laitetta. ”Haloo, haloo Vietonen, kuuluuko, kuuluuko?”

"Kyllä kuomaseni, Vietonen täällä. Odotappas, käännän linkin päälle. Saat myös näköyhteyden monitoriisi", nauraa makeasti Vietonen. Ja kas kummaa, toden totta siellähän ovat molemmat rekitontut Vietonen ja Raanu paikalla.

"Tervehdys, olipas mukava nähdä teidät pitkästä aikaa. Mitäs teille kuuluu?"

"No hyvää, hyvää!", vastaa Vietonen. "Olemme perinteisesti tehneet ison huoltotyön joulupukin juhlarekeen. Ja nyt se alkaa olla viimeistelyä vaille valmis." Samalla kuva kääntyy upeaan punasävyisen rekeen.

"Mitäs sanot", Raanu jatkaa "parantelin noita sivustoja ja tietysti uusin maalipintaa, joka nyt kestää kyllä tähtipölynkin." Ja kääntää samalla näyttöä siten että vain iso leveä, hieman karvainen tontunnenä näkyy Miekon monitorissa. Miekon saa siitä remakan naurun, josta ei meinaa tulla loppua.

"Hups...", sanoo Vietonen ja hihittelee palauttaessaan kuvan normaaliksi.

"Hei tonttuveljet, muistatteko että huomenna on merkkipäivä?", muistuttaa Miekon ja jatkaa

"Pyytäisin teitä nostamaan tukiasemat huomenna aamusta."

"Totta", terästytyy Vietonen ja nostaa lyhyen tonttuvartensa koko mittaan. "Huomenna. 08.24.11 - siinä se on avauskoodi linkeille ja voin olla yhteydessä kalastajatonttu Severiin, jotta saadaan Ylläs ja Pallas mukaan.", lisää taustalta Raanu.

"Kiitos veljet, palataan huomenna." päättää Miekon.

Miekon palaa hissiin ja pohnustelee takan luokse. Hän nostaa nyt kalakeittopadan tulelle ja jatkaa tikapuiden kautta ison pöydän luokse. Tonttu kääntää isoa nahkakantista päiväkirjaansa: "Voi tavaton, viime vuonna meillä oli tähän aikaan jo talvi pitkällä." Sitten hän ottaa sulkakynänsä ja merkkää päivän tapahtumat. "Nyt on aika kalakeitolle". Tonttu hakee kulhollisen höyryävää keittoa ja samalla tontun mairea hymy paljastaa keiton olevan herkullista. Hän muistelee vuosi sitten tullutta pikaista talvea. Hänen syksyiset pitkät päiväunet olivat melkein saaneet hänet pulaan, kun äkkinäinen talventulo oli ajanut kalastajapariskonkin rantoihin ja kohtuulliset kalansaaliit joulupukin pöytään jäivät Severin varaan. Mutta onneksi sekin järjestyi.

Päivä karpalosuolla ja pieni pakkanen alkoivat jo painaa tontun yläluomia. Ja niin tonttu viritti isoon vekkariinsa herätyksen ja nousi taljojen päälle. Pian luolan täytti tasainen tontunkuorsaus, jota säästi tervaskannon räiske takanperältä. Eipä aikaakaan kun vekkari teki herätysliikkeitä. Syvässä unessa ollut tonttu ponkaisi istumaan ja herätykseen vastanneet tontun karvaiset korvat pyörivät jälleen oman tahtiin. Miekon sulki vekkarin ja puhalsi jo pian takan hiilustan viimeisiä punaisia hiiliä. Ja laittoi jälleen tervaskannon takkaan ja kahvipannu tulille. Miekon vilkaisi seinäkalenteriin "Enää siis kuukausi jouluaattoon."

Kahvin juotuaan Miekon katselee jo tähystystornin suuntaan. Tottuneesti Miekon nakkaa poropeskin päällensä ja laittaa isot vinkkelit jalkaan, ja kohta mennään tornin huipulle. Nyt käynnistyy Pieskänjupukan suurin salaisuus. Kuin pieni kesäinen ukkonen kallioseinät siirtyvät sivuun ja tähystystorni lähtee liikkeelle kohti jupukan kalliorinnettä. Samalla Pieskänjupukka "piipustelee", tai niin me ihmiset ainakin luulemme ja näemme sen. Mutta se onkin näköalantornin savuverho. Samalla tornia kuljettanut vaunu on tullut kielekkeen laitaan ja nyt torni näyttää kohoavan ylöspäin kuin ongenvapa.

Miekon painaa tonttulakkiaan syvemmälle päähänsä. Ainoastaan tarkat karvaiset suippokärkiset tontunkorvat eivät siihen tyydy, vaan tulevat uudelleen esille lakin alta. "Hmmm..." naurahtaa Miekon ja availee monitoreitaan. Samalla nousevat tutkapeilit pyörimään tornin huipulle. Seuraavaksi käynnistetään kuparinväriset suurkaukoputket.

Miekon kirjaa pieneen mustaan muistivihkoon päivämäärän ja katsoo mittareitaan: "Wau, -15 C Miekjärvi". Miekon nostaa kiikarin silmilleen. "Selkävedet ovat menneet jäähän vihdoin viime yönä", tuumaa Miekon. Sitten hänen istuimensa nousee valtaisan kaukoputken tasolle ja nyt katsellaan jo koko Lappia. "Pallaksella on kirkasta, Laukukerolta laskeutuvat tutun näköiset porot alaspäin. Niinköhän hallatar olisi tulossa tuomaan lumipeitettä? Näyttää lupaavalta, sillä tunturissakaan lumipeite ei näyttäisi olevan kovin kummoinen."

Nostaessaan putkeaan kohti Kilpisjärveä hänen aavistelunsa osuu oikeaan "Siellähän Hallatar, lumen kuningatar, on täydessä loistossaan. Helmoja heiluttaen rajaseutu on saamassa paksua lumipeitettä. Heh, heh...", naureskelee Miekon. Samalla Miekon vääntää singnaalipeilejään kohti Kilpisjärveä ja vääntää kammestaan. "Saisinkohan yhteyden Severin sisarpuoleen Saanaan? Kuulisin hänenkin kuulumiset.", ajattelee Miekon.

"Haloo, haloo, kuuleko Saana? Haloo Saana" Linja on jonkin verran huono, mutta pian Miekon saa korviinsa voimakkaan tunturituulen vihellyksen ja nyt Saana -tonttu ilmoittautuu.

"Hei Miekon, täällä ollaan keskellä iloista lumimyrskyä." hihittelee Saana.

"Hauska kuulla sinustakin Saana, sitten jälkeen syksyn ruskan. Huomasitko, tänään on merkkipäivä ja kokoan joulupukin pitkänajan ennustetta?"

"Tiesin, tiesin ja tästä ne saat kuomaseni.", jatkaa Saana. "Meillä jo 47 cm lunta ja kaksikymmentä senttiä jäätä. Porot ovat siirtyneet jo sinne päin ja valmistelut jouluun ovat jo hyvällä mallilla.", samalla Saana puhaltelee lumihiutaleita suustaan.

"Kiitos Saana, palaan asiaan jouluviikolla.", päättää Miekon.

Miekon sieppaa kuumaa kahvia mukistaan ja jatkaa kierrostaan. Nyt suurkaukoputki liikuskelee Pallaksen ympäristössä ja kuin vahingossa putki osuu punaiseen tontunlakkiin. "Mitä ihmettä, Severihän siellä istuskelee ison jäätelin päällä ja katselee Jukan ja Hannun siikaverkkojen nostoa." Miekon tarkentaa putkeaan ja nyt hän näkee selvästi, kun Severi nostaa kädet ylös ja tanssii jäätelin päällä. "Mitä ihmettä", Miekon ajattelee ja näkee, kun iso siika nousee avannosta. "Hyvä Severi!", ajattelee Miekon ääneen. "Siika puuttui vielä joulupukin legendaarisesta joulupöydästä, täydellistä."

Miekon kirjaa tuon kaiken ylös ja samalla selaa muistikirjaansa kuin varmistaakseen: "8. elokuuta - taimenta, haukea ja kuhaa." Ne Miekon varmisti seuraillessaan kalastajapariskon verkottelua kotivesillä. "Kittilä -23 C. Mutta missä on pakkasherra sauvansa kanssa?" Miekon kirjaa ja kääntää nyt putkeaan Rovaniemen ja Sallan kautta Sodankylään. Vihdoin siellä Porttipahdalla kala-Erkki painaa karvalakkiaan syvälle päähän, sillä ylväs tunturoiden kokoinen Pakkasherra iskee sauvaansa Porttipahdan selkävesille. Kumeat kaiut soivat vaaroissa, kun kaamoksen sininen hämärä sytyttää jo tähtiä. Miekon siirtää katsettaan monitoreihin: talven pakkasennätys Naruskalla -27 C. "Kyllä näillä pitäisi saada joulun pitkäaikaisennuste tehtyä", miettii Miekon ja näpyttelee koneitaan kiinni. Samalla tornin peilit tulevat alas.

Tontun korvat tekevät kuitenkin lähialuetiedustelua: "Ai, Valkko on tuonut tokkansa ruokailemaan järven rantaan. Hmm... taitavat suunnitella menoa jo saareen." Pieni vaunu vie tornin salaisen luolan sisään ja tonttu tuntee vilunväreitä nenässään. Luolan lämpö ottaa isännän vastaan ja takka odottaa jo uutta tervaskantoa.

Miekon nousee viisi porrasta ja pohnustaa vaappuen kohti isoa kuusikulmaista pöytänsä. On aika koota yhteenveto. Eipä aikaakaan, kun seinäpuhelimen vihreä valo muuttuu punaiseksi. Tonttu syö vielä lämpimän keittonsa loppuun. Punainen valo tietää, että joulupukki on linjoilla tavoitettavissa.

Nyt Miekon siirtää kelohonkaisen pölkyn seinäpuhelimen alle ja veivaa puhelinta.

”Joulupukki” kuuluu langan toisestapäätä. Se on tuttu ääni Miekolle jo vuosisatojen ajan. ”Sinäkö siellä Miekon?”

”Kyllä, pukki hyvä, täällä ollaan.”

Miekon saa kuulla pukilta pitän tarinan porokoulutuksista ja uusien tonttujen opastuksista. Samalla vielä palataan yhteisille kesän kalaretkille, josta pukille tulee miehen mieleen että jäi se siika saamatta Miekojärveltä.

”Pukki hyvä, Severillä on suolasiikaa tynnyrissä, joten ei aihetta huoleen. Tullessasi aattoiltana tyhjän reen kanssa, otetaan joulukalat ja vihdat mukaan Korvatunturille.”

Miekon kuulee pukin puheesta hyväntahtoisen hymyn, kun hän lausuu isoja kiitoksia.

Miekon antaa vielä selonteon miltä joulupukin kotimaakunnan pitkän aikavälin ennuste jouluaattoon näyttää.

”Hyvältähän se näyttää”, toteaa Joulupukki ja päättää: ”Nähdään aattona.”

Hyvää joulua kaikille

toivottaa kommodori Jukka